

Ludmila Buzássyová: Od hlasu k hláske. Z dejín antickej náuky o reči. Bratislava: Univerzita Komenského 280 s.

Posudok

V súlade so svojím odborným zameraním a vedecko-výskumnými záujmami predkladá autorka text, v ktorom predstavuje osamostatnenie jazykovedy od antickej filozofie čiže inými slovami jej zrod v Grécku a potom zrod rímskej jazykovedy, ovplyvnenej a inšpirovanej poznatkami Grékov. Ak máme na mysli súčasný stav všeobecnej jazykovedy v oblasti štúdia klasických jazykov, ide o tému, ktorá na Slovensku ešte nebola takto systematicky a podrobne spracovaná. Aj vzhľadom na túto skutočnosť je prirodzené, že autorka zúžila svoju pozornosť na hláskoslovie. Hláskoslovie sa v minulosti – najmä medzi pozitivisticky orientovanými bádateľmi a v porovnaní s morfológiou a syntaxou – netešilo osobitnej pozornosti.

Práca Ludmily Buzássyovej sa delí na šesť kapitol. Kapitoly na seba úzko nadväzujú logicky i chronologicky, ak pod týmto pojmom máme na mysli vývin poznatkov gréckych a rímskych jazykovedcov. Súborné kapitoly *Skúmanie vybraných javov zvukovej roviny reči u Platóna a Aristotela* (s. 11 – 49), *Stoická náuka o hlase. Cesta ku gramatike* (s. 51 – 90), *Skúmanie zvukovej roviny latinského jazyka v dielach rímskych autorov* (s. 91 – 112), *Hláska a písmeno* (s. 114 – 145), *Poznávanie latinského hláskoslovia v kapitole O litere a v ortografických spisoch* (s. 147 – 174) *Klasifikácia hlások – od gréckych filozofov k rímskym gramatikom* (s. 175 – 235), sa pomerne podrobne členia na ďalšie časti a podčasti rozličného rozsahu. Prvá kapitola ráta tri, druhá päť, tretia tri, štvrtá štyri, piata štyri, šiesta deväť usúvzťažnených podkapitol. To, že poslednou časťou každej kapitoly je záver, sa dá hodnotiť ako ústretový krok k užívateľovi, pretože v ňom sa pertraktovaná problematika zhrnuje a akcentujú sa nosné témy. Iným ústretovým krokom je dôsledné číselné odlíšenie všetkých podčastí práce: je ich dovedna vyše osemdesiat. Orientáciu v texte napokon výrazne uľahčuje nielen toto označenie, ale aj tri registre – menný, rozdelený na antických (s. 266 – 268) a moderných autorov (s. 269 -271) a vecný (s. 272 – 279).

Súčasťou práce sú rozsiahle abecedne radené bibliografie. Súpis literatúry sa člení na pramene, komentáre, preklady (s. 243 – 252), internetové a elektronické zdroje (s. 252), edície diel antických autorov citovaných pasáží z prameňov (s. 252 – 254) a sekundárnu literatúru (s. 254 – 265), ktorá ponúka takmer dvesto položiek. Štandardný poznámkový aparát pod čiarou ráta, ak ide o text expozé, dovedna 569 odkazov. V podčiarových odkazoch autorka

prezentuje argumenty antických autorov, ktoré cituje v pôvodine, pokiaľ na ne zbežne neodkazuje priamo v texte. Prepis gréckych výrazov latinkou vo vlastnom texte expozé možno akceptovať. Podrobne sa uvádzajú aj názory a zistenia novodobých bádateľov.

Výklad je formulovaný starostlivo a veľmi precízne, princípy vedeckého štýlu sa rešpektujú so vzorovou dôslednosťou. Čitateľa, ktorý sa iba začína zoznamovať s danou problematikou, síce jeho lektúra pravdepodobne nestrhne, ale určite mu poslúži informáciami, lebo tie sú vecné, stručné a spoľahlivé.

Záver: Navrhujem, aby na základe doterajšieho pôsobenia autorky na Katedre klasickej a semitskej filológie Filozofickej fakulty Univerzity Komenského i textu tejto monografie bol udelený vedecko-pedagogický stupeň docenta pre klasickú filológiu.

V Bratislave 20. októbra 2016

prof. PhDr. Daniel Škoviera, PhD.